

DOCUMENT

Declaració dels rectors i les rectores i dels presidents i les presidentes dels consells socials en matèria de política universitària

ACUP ASSOCIACIÓ
CATALANA
D'UNIVERSITATS
PÚBLIQUES

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

upf. Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Universitat
de Girona

UOC Universitat
Oberta
de Catalunya

**Declaració dels rectors i les rectores i dels presidents i
les presidentes dels consells socials en matèria de
política universitària**

Barcelona, 27 d'octubre de 2016

Preàmbul

Les universitats tenen un rol estratègic en la nova societat del coneixement. Una societat de progrés i una economia competitiva en el context global requereixen universitats sòlides que atenguin, amb plena responsabilitat i garanties, les seves funcions principals: la formació de ciutadans i professionals, la recerca científica, la transferència de coneixements i el foment de la innovació. A Catalunya, el conjunt de les universitats públiques catalanes, agrupades en l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP), ha dut a terme, en els darrers decennis, una funció social, cultural i econòmica molt remarcable: l'educació superior s'ha estès àmpliament, tant socialment com territorialment i en tots els àmbits del coneixement; la recerca científica ha fet un salt espectacular i ha situat Catalunya i les seves universitats i centres de recerca en el panorama científic europeu de primer ordre; la transferència de coneixement i el foment de la innovació han iniciat els darrers anys un camí necessari per ajudar a consolidar un teixit econòmic cada cop més basat en el valor afegit i en la qualificació professional; i, finalment, el compromís social de les universitats catalanes s'ha fet evident en una multitud d'iniciatives i projectes que exemplifiquen la voluntat de servei a la societat que les ha creat i les finança.

Aquesta declaració de l'ACUP, aprovada en sessió plenària el dia 5 d'octubre del 2016 a Girona, es fonamenta en el document debatut per l'ACUP els dies 29 i 30 d'octubre del 2015 i intitulat «Per un sistema universitari de qualitat al servei de la societat en el context global», i en el document aprovat pel Claustre de la Universitat de Girona el 18 de febrer del 2016 amb el títol «Per un sistema universitari públic de qualitat».

En aquest context, Catalunya viu un moment clau com a país i com a societat. La crisi economicofinancera dels darrers anys ha colpejat fortament la societat i l'economia catalanes, i també les universitats i el seu finançament públic. I les reflexions sobre el model de país i de societat que aspirem a tenir repton les universitats catalanes a consolidar-se com a pal de paller del progrés, el benestar i la vitalitat econòmica i cultural, plenament internacionalitzades i compromeses a escala local i global. És en aquest context que **l'ACUP, representada pels rectors i les rectores i pels presidents i les presidentes dels consells socials, fa pública la declaració següent, amb la voluntat i el ferm compromís d'esdevenir, més que mai, institucions al servei de la societat catalana i del seu progrés i benestar.**

l'ACUP, representada pels rectors i les rectores i pels presidents i les presidentes dels consells socials, fa pública la declaració següent, amb la voluntat i el ferm compromís d'esdevenir, més que mai, institucions al servei de la societat catalana i del seu progrés i benestar.

Sergi Bonet Marull
President de l'ACUP i rector de la UdG

1. Autonomia, retiment de comptes i govern de les universitats

La universitat, des dels seus inicis i fins avui dia, té conferida àmplia autonomia institucional per poder acomplir, amb rigor i exigència, les seves funcions acadèmiques. En aquest context, la Constitució espanyola del 1978 i les lleis d'universitats d'àmbit estatal i català reconeixen l'autonomia universitària com un principi fonamental. Així mateix, tots els informes dels darrers anys i les reformes universitàries d'arreu del món advoquen per una autonomia institucional més gran de les universitats, que reverteixi en una capacitat incrementada d'acció i de retorn a la societat. Malgrat això, la realitat és que la capacitat d'autonomia institucional de les universitats catalanes és molt limitada, fruit d'una regulació excessiva i, sovint, intervencionista per part dels poders públics. En aquest sentit, **reclamem una autonomia superior de les universitats públiques catalanes, que es pugui desenvolupar a fons en les seves quatre dimensions: organitzativa, financera, de gestió de personal i acadèmica.** Una autonomia institucional àmplia **que comporti, sense cap mena de dubte, un retiment de comptes periòdic i profund de les universitats al Govern i a la societat a través del Parlament.** Així mateix, ens mostrem plenament oberts a millorar en tot el que escaigui el sistema de govern de les universitats, per tal de complir amb les màximes garanties les missions de formació, recerca científica, transferència de coneixements i compromís social.

reclamem una autonomia superior de les universitats públiques catalanes, que es pugui desenvolupar a fons en les seves quatre dimensions: organitzativa, financera, de gestió de personal i acadèmica.

2. Finançament públic de les universitats

Les universitats són una peça clau en la nova societat i en l'economia del coneixement. Les evidències demostren que els països són rics i pròspers perquè aposten per l'educació i la recerca científica, i no pas a l'inrevés. Així mateix, vivim en un món

complex i canviant que exigeix una inversió suficient i sostinguda en educació superior i en recerca. En aquest sentit, **reclamem al Govern de la Generalitat un model de finançament estable que assegurí la suficiència econòmica de les universitats per poder complir les seves missions de formació, de recerca científica, de transferència de coneixements i de compromís social, amb l'horitzó d'assolir a mitjà termini el finançament mitjà dels països de l'OCDE (1,22 % del PIB), i que, alhora, ens permeti competir en millors condicions amb els millors sistemes universitaris a escala global. També reclamem un pla d'inversions universitàries (PIU) a mitjà termini que prioritzi primerament les mesures pendents del PIU 2007-2013. Finalment, reclamem a l'Estat una llei de mecenatge ambiciosa, que fomenti altres vies de finançament filantròpic i privat. De forma específica, proposem que el pressupost de la Generalitat per a l'any 2017 prevegi un increment de 100 milions d'euros en la partida per a les universitats, la qual cosa permetria, en primer lloc, reduir un 10 % les taxes i reduir el preu dels màsters fins a igualar-lo al dels graus i, en segon lloc, faria possible un increment del 10 % de la subvenció per millorar la formació, la recerca i la transferència de coneixements de les universitats.**

3. Preus de matrícula i beques i ajuts als estudiants

Per tal de contribuir a l'estabilitat pressupostària en temps de crisi, el Reial decret llei 14/2012 estableix que els estudiants han de finançar entre el 15 i el 25 % del cost del seu ensenyament universitari. En aquesta línia, les aportacions dels estudiants universitaris a Catalunya en concepte de matrícula s'han incrementat, entre el 2011 i el 2013, en 10 punts percentuals fins a assolir la franja superior, on s'han mantingut els anys següents. En aquest context, **reclamem que l'aportació dels estudiants tendeixi, els propers anys, a igualar-se a la mitjana de l'OCDE, que és d'un 14 %, i que, per tant, se situï en la franja inferior del Reial decret llei, aplicant anualment reduccions com la reclamada en el punt anterior. Advoquem per un sistema integral de beques i ajuts als estudiants, que assegurí en tot moment la igualtat en l'accés i en el progrés acadèmic i que permeti atreure el millor talent a la universitat. Així mateix, reclamem l'equiparació del preu de la matrícula dels estudis de grau i màster. Reclamem que aquestes mesures es duguin a terme sense perjudicar en cap cas el finançament de les universitats públiques.**

4. Oferta acadèmica i qualitat dels estudis universitaris

Les universitats públiques catalanes volem ser referents d'una educació superior de qualitat, orientada a formar ciutadans crítics i responsables i professionals competents. Les universitats s'han integrat a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) sense recursos addicionals per fer aquesta integració però amb uns resultats més que satisfactoris, tal com demostren aspectes com ara la mobilitat internacional, les noves metodologies docents, l'ocupabilitat dels graduats, els nivells de formació requerits i els diversos estàndards de qualitat avaluats per AQU Catalunya. **Atès que mai no hi ha hagut una dotació econòmica específica per al desplegament de l'EEES, des de l'ACUP fem notar la necessitat d'elaborar un estudi dels recursos econòmics, el personal i les infraestructures que les universitats públiques catalanes requereixen per consolidar i millorar l'adaptació plena a l'EEES.**

Pel que fa a l'estructura i la durada dels estudis, l'ACUP considera que les competències i la intensitat amb què aquestes s'assoleixen en cada títol tenen una relació directa amb la seva durada; per això, fa seus els acords presos en el si del Consell Interuniversitari de Catalunya, en el sentit que:

- **Únicament les titulacions noves de grau** (no impartides per cap universitat catalana) **es podran dissenyar amb una estructura de 3 anys (180 crèdits). Per a la resta de titulacions de grau impartides per diverses universitats, el sistema universitari de Catalunya avançarà plegat cap a un procés de convergència europea, evitant que una mateixa titulació de grau es pugui assolir indistintament en 3 anys (180 crèdits) o en 4 anys (240 crèdits) en alguna de les universitats que en formen part;**
- **El canvi en l'estructura dels estudis universitaris s'ha de fonamentar en raons acadèmiques que garanteixin l'adquisició de les competències formatives necessàries per facilitar als graduats una inserció adequada en el món laboral, i també atenent a la convergència amb l'EEES;**
- **La modificació de la reducció de la durada d'un grau no pot comportar una disminució de la subvenció pública total;**
- **La modificació de l'estructura acadèmica no pot conduir en cap cas a un increment del cost de la matrícula per als estudiants.**

Tot i així, les universitats públiques catalanes ens comprometem a adoptar les mesures necessàries per proposar una oferta acadèmica de qualitat i homologable internacionalment, implicant el sistema universitari en la formació al llarg de la vida i fomentant la coordinació amb els ensenyaments preuniversitaris —batxillerat i formació professional—, així com una oferta de formació adaptada als perfils i les necessitats dels adults perquè puguin adquirir i actualitzar unes competències que els permetin millorar la seva ocupabilitat i satisfer les noves demandes socials.

5. Recerca, innovació i transferència de coneixements

Les universitats públiques catalanes constituïm el pal de paller de la recerca científica i la formació de doctors del país. Els resultats del darrer decenni posen en evidència la qualitat, la internacionalització i l'eficiència de la recerca universitària si es compara amb la resta de sistemes europeus i amb els recursos que s'hi esmercen. Així mateix, les universitats públiques estem prenent un protagonisme creixent en projectes i activitats de transferència del coneixement en un sentit ampli, cosa que, sens dubte, redunda en una societat i una economia amb més progrés, competitivitat i graus d'innovació. **En aquesta línia, des de l'ACUP reclamem:**

- **Unes polítiques públiques integrades en recerca, transferència i innovació en què les universitats públiques catalanes, igual que els centres de recerca de Catalunya, rebin un finançament públic suficient;**
- **La necessitat de treballar en un sistema de recerca integrat en el qual les diverses institucions sumin esforços per tal de guanyar competitivitat internacional, visibilitat i impacte social, amb mecanismes efectius de transferència de tecnologia;**
- **La necessitat d'un finançament basat específic per a la recerca universitària, complementant l'actual model de finançament de les universitats, en què els indicadors de docència tenen un protagonisme majoritari, amb nous programes que prenguin com a referència els indicadors de recerca de les universitats;**

- **El reconeixement, en la promoció del personal docent i investigador, de la tasca de transferència de coneixements, amb el compromís de les universitats de plantejar-ho al si d'AQU Catalunya i atenent a les diferents àrees de coneixement;**
- **Concretament, proposem augmentar de manera significativa, durant els propers anys, les posicions ICREA Acadèmia així com crear un fons específic per fomentar la transferència de coneixements i la innovació publicoprivada.**

6. El personal docent i investigador

El personal docent i investigador (PDI) és la peça clau que assegura la creació i la transmissió de coneixements a les universitats. Sota els principis del mèrit i la capacitat, les universitats han de cercar, mantenir i promoure el millor talent, vingui d'on vingui. En aquest sentit, la taxa de reposició i els límits de despesa del capítol 1 dels pressupostos han comportat una manca de relleu generacional i un envelliment de la plantilla de PDI com a conseqüència de l'**estancament dels processos de reclutament, selecció i promoció professional del PDI, així com un increment substancial de les posicions d'interinatge i de precarietat**. Finalment, **la igualtat de gènere continua essent una assignatura pendent que des de les universitats ens comprometem a impulsar mitjançant polítiques que afavoreixin l'equilibri de gènere**.

Des de les universitats públiques reclamem:

- **La necessitat de posar en marxa, entre la Generalitat i les universitats públiques, un pla de xoc ambiciós de 10 anys per poder renovar les plantilles de PDI i per donar resposta a les expectatives de promoció del PDI acreditat per a posicions de més nivell acadèmic;**
- **La necessitat de reduir progressivament les posicions d'interinatge i precarietat;**
- **El respecte a l'autonomia universitària en la política de personal, en un context d'estabilitat pressupostària.**

7. El personal d'administració i serveis

Un personal d'administració i serveis (PAS) qualificat i competent és condició necessària en una universitat que pretén ser competitiva, eficient i de qualitat. Com que els últims anys no ha existit cap taxa de reposició del PAS, **caldria una acció específica del Govern per dotar les universitats dels recursos econòmics necessaris per fer possible, d'una banda, una plantilla de personal adequada a les seves missions i objectius i, de l'altra, l'estabilització del personal temporal.**

En aquest sentit, la taxa de reposició que s'està atorgant enguany no permet resoldre ni l'estabilització del personal ni la pèrdua d'efectius dels anys anteriors, i tampoc no és suficient per incorporar personal especialitzat en diversos àmbits, un aspecte clau per reforçar els objectius estratègics de les universitats i del mateix Govern. D'altra banda, les restriccions econòmiques dels últims anys, provocades bàsicament per la important reducció dels recursos públics destinats a les universitats, ha comportat mancances en la formació del PAS que han afectat negativament la seva pròpia carrera professional així com el mateix servei. Seria molt oportuna una acció específica del Govern per millorar la formació del PAS lligada a àmbits tan importants i estratègics de les universitats com la internacionalització, la transferència, la innovació, etc.

caldria una acció específica del Govern per dotar les universitats dels recursos econòmics necessaris per fer possible, d'una banda, una plantilla de personal adequada a les seves missions i objectius i, de l'altra, l'estabilització del personal temporal.

8. L'estudiantat

L'estudiantat és la peça central del sistema universitari, juntament amb el personal docent i investigador i el personal d'administració i serveis. Els/les estudiants són agents protagonistes de les activitats i les dinàmiques que tenen lloc a la universitat tant en el procés d'aprenentatge com en el de governança de la institució. A més, des de l'àmbit docent, són també beneficiaris de la recerca i la transferència de coneixement del professorat.

La garantia d'aquestes condicions inclou la dotació dels recursos necessaris per desenvolupar, mantenir i potenciar dins l'àmbit universitari serveis, unitats i programes concrets que permetin atendre les necessitats educatives específiques, lluitar contra les discriminacions i oferir serveis d'ocupabilitat, entre altres aspectes.

D'una banda, l'orientació dels/de les estudiants a la universitat pública ha de poder oferir el màxim d'autonomia per seguir la vida acadèmica; de l'altra, ha d'integrar l'activitat professionalitzadora encaminada a potenciar el desenvolupament de competències per a la ciutadania activa i per a l'accés a una ocupació relacionada amb els seus estudis.

Des d'aquesta perspectiva, **reclamem a les institucions que garanteixin les condicions necessàries, en termes d'autonomia universitària i finançament públic, per assegurar una igualtat d'oportunitats efectiva en l'accés i la qualitat de la formació així com una representació i una participació estudiantil activa.**

Rectors i Rectores

Sergi Bonet
Universitat de Girona i president de l'ACUP

Jordi Alberch (en funcions)
Universitat de Barcelona

Margarita Arboix
Universitat Autònoma de Barcelona

Enric Fossas
Universitat Politècnica de Catalunya

Jaume Casals
Universitat Pompeu Fabra

Roberto Fernández
Universitat de Lleida

Josep Anton Ferré
Universitat Rovira i Virgili

Josep A. Planell
Universitat Oberta de Catalunya

Presidents i Presidentes dels Consell Socials

Joan Corominas (en funcions)
Universitat de Barcelona

Gabriel Masfurroll
Universitat Autònoma de Barcelona

Ramon Carbonell
Universitat Politècnica de Catalunya

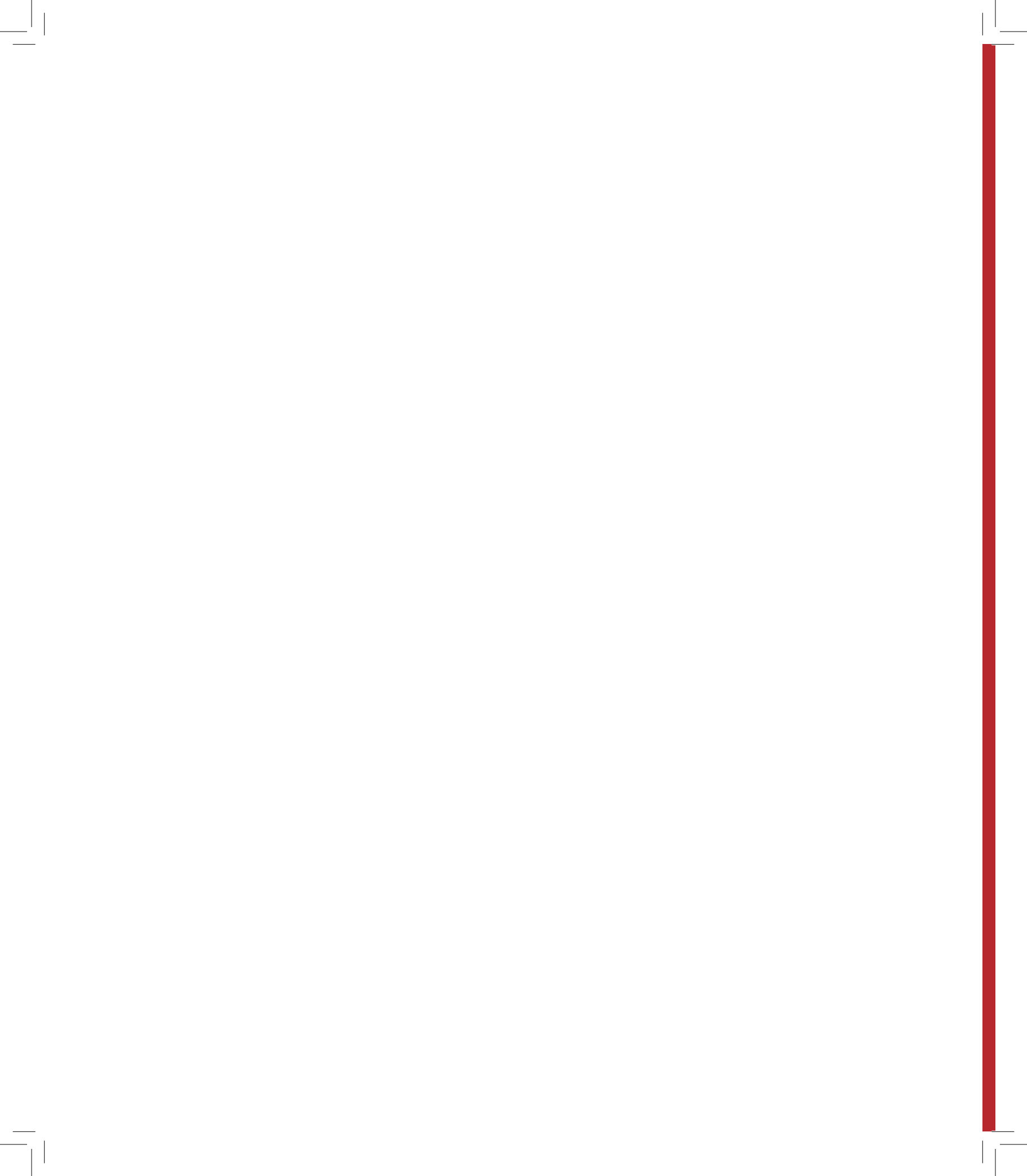
Núria Basi
Universitat Pompeu Fabra

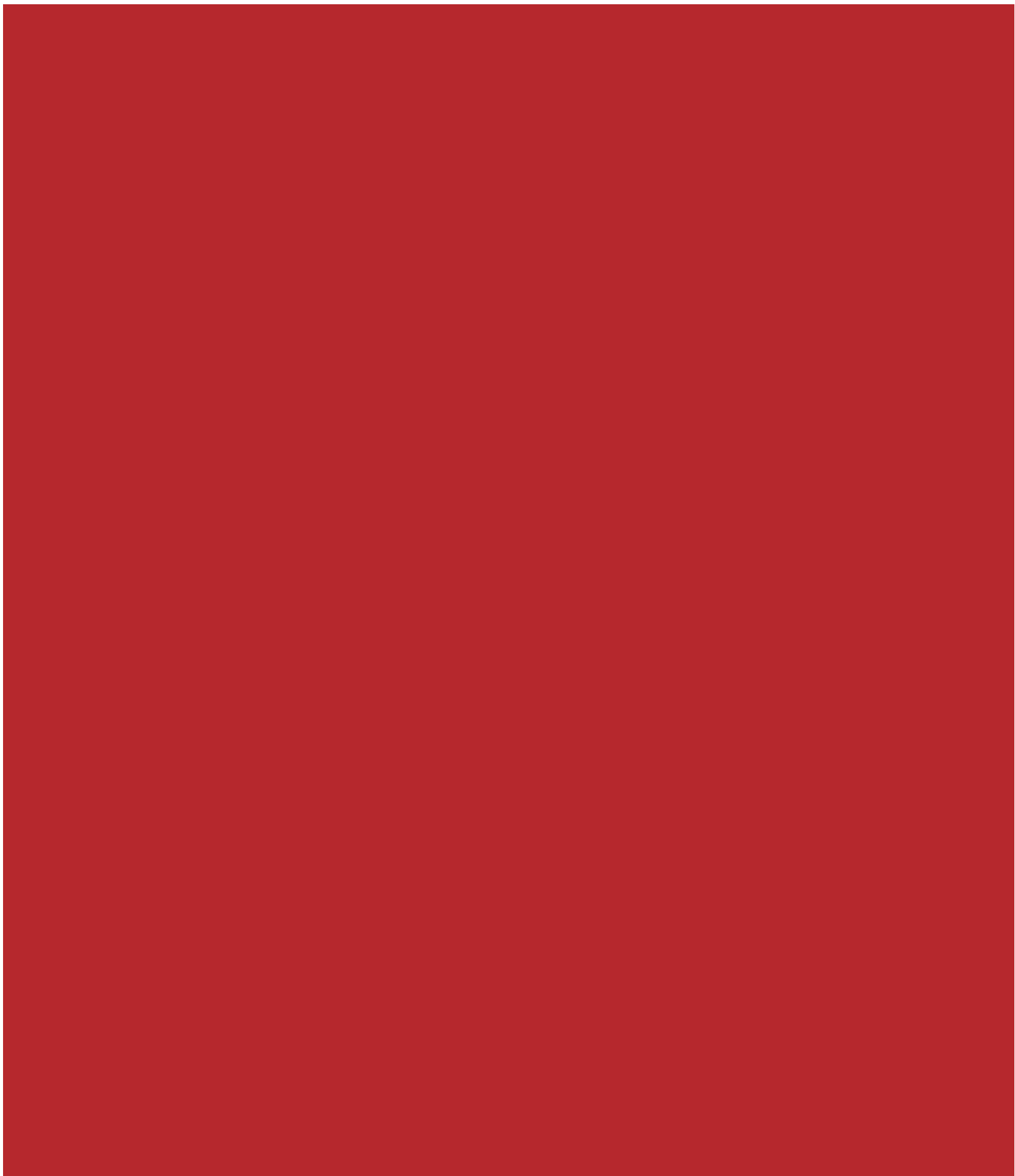
Rosa Núria Aleixandre
Universitat de Girona

Ramon Roca
Universitat de Lleida

Joan Pedrerol Gallego
Universitat Rovira i Virgili

Josep Vilarasau
Universitat Oberta de Catalunya

DOCUMENT

ACUP ASSOCIACIÓ
CATALANA
D'UNIVERSITATS
PÚBLIQUES

**<< l'ACUP, representada
pels rectors i les rectores
i pels presidents i les
presidentes dels consells
socials, fa pública la
declaració següent,
amb la voluntat i el ferm
compromís d'esdevenir,
més que mai, institucions
al servei de la societat
catalana i del seu
progrés i benestar >>**

info@acup.cat
www.acup.cat
twitter.com/ACUPcatalunya
www.facebook.com/AssociacioCatalanadUniversitatsPubliques/

